

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 464/23
22.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Весне Филиповић, председника већа, Олге Арсовић и Татјане Обренчевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник адвокат Стеван Јаковљевић из Панчева, ул. Војводе Радомира Путника 3А/6, против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник адвокат Гордана Илић из Смедерева, ул. Вука Карацића 9/16, и ВВ из ..., чији је пуномоћник адвокат Момир Радојковић из Смедерева, ул. Краља Петра Првог 3/43, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама странака изјављеним против пресуде Основног суда у Смедереву П 3707/21 од 14.07.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.5.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог ББ и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П 3707/21 од 14.07.2022. године, у делу првог става изреке којим је обавезан тужени ББ да тужиоцу АА плати износ од 3.200 евра у динарској противвредности према најповољнијем курсу НБС на дан исплате, у року 15 дана од дана пријема пресуде, док се иста пресуда **ПРЕИНАЧУЈЕ** у преосталом делу става првог изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена ВВ да солидарно са туженим ББ тужиоцу плати износ од 3.200 евра у динарској противвредности према најповољнијем курсу НБС на дан исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима садржано у другом ставу изреке пресуде Основног суда у Смедереву П 3707/21 од 14.07.2022. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ да тужиоцу на име накнаде трошкова првостепеног поступка плати износ од 87.966,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац АА да туженој ВВ на име накнаде трошкова првостепеног и другостепеног поступка плати износ од 62,466,00 динара у року од 15

дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог ББ за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом, првим ставом изреке обавезани су тужени ББ и ВВ да тужиоцу АА солидарно исплате износ од 3.200 евра у динарској противвредности према најповољнијем курсу НБС на дан исплате у року од 15 дана. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

Против ове пресуде, обоје тужених су изјавили благовремене жалбе, побијајући пресуду у целости из свих законских разлога, и тражећи одређене трошкове другостепеног поступка.

Тужилац је изјавио благовремену жалбу против одлуке о трошковима поступка, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" број 72/2011, 49/2013- одлука Уставног суда, 74/2013-одлука Уставног суда, 55/2014, 87/2018, 18/2020 и 10/2023-др.закон), апелациони суд је оценио да је жалба туженог ББ неоснована, а жалба тужиоца и тужене ВВ је основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи и разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу може испитати па не стоје наводи из жалбе тужених којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда, тужилац је у јануару 2006. године, купио возило марке VW тип Passat, број шасије ..., број мотора .. произведен 1993. године, од туженог ББ који је имао овлашћење тужене ВВ да без њеног присуства управља возилом у земљи и иностранству, да га региструје и пренесе власништво на себе или треће лице. Убрзо потом, тужилац је предметно возило продао трећем лицу ГГ коме је исто возило одузето од стране радника МУП због неисправних царинских докумената, па је именовани против овде тужиоца водио парнични поступак због неоснованог обogaћења и заштите од евикције, који је правноснажно окончан поравнањем Основног суда у у Панчеву П 191/17 од 09.02.2017. године, којим је овде тужилац обавезан да именованом исплати износ од 3.200 евра. У том поступку, овде тужилац као тужени је именовао овде тужене као своје претходнике па их је суд позвао да у том поступку учествују у својству умешача на страни туженог АА, овде тужиоца, што они нису прихватили. Тужена ВВ је правноснажном пресудом истог суда К 182/10

од 21.06.2010. године, оглашена кривом за извршење кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355 став 2 у вези става 1 Кривичног законика РС, зато што је на предлог ДД за потребе ЂЂ пристала да се на њено име региструју три неоцарињена возила, међу којима и предметно возило, и за те сврхе дала своје личне податке на основу којих су сачињени царински документи. Она је, према утврђењу у кривичном поступку, потписала записник о лицитацији возила, иако је знала да на јавној лицитацији у Царинарници Суботица никад није учествовала, а потом је овакву документацију употребила као праву, тако што је предала уз захтев за регистрацију возила на своје име, између осталих и предметног возила.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је најпре оценио да су неосновани истакнути приговори недостатка пасивне легитимације, јер је тужени ББ на основу члана 510 став 3 ЗОО, одговоран као продавац за штету коју је претрпео тужилац као купац плаћајући по основу наведеног поравнања свом купцу износ од 3.200 евра на име одузетог возила, због тога што му је продао ствар са недостатком. Тужена ВВ је одговорна за штету коју је тужилац претрпео на основу чл. 154 и 158 ЗОО, јер је та штета несумњиво у узрочно-последичној вези са описаном штетном радњом тужене из изреке кривичне пресуде. С тим у вези, оценио је и да је неоснован приговор застарелости потраживања, налазећи да је тужилац претрпео штету у моменту закључења поравнања пред Основним судом у Панчеву дана 09.02.2017. године, те како је тужба у овој парници поднета 14.11.2017. године, то није протекао рок застарелости прописан чланом 376 ЗОО у односу на туженог ББ, нити је протекао рок из чл. 377 ЗОО у односу на тужену ВВ. Ценио је притом да је без значаја околност да ли се ГГ обраћао надлежним органима за враћање возила, јер му исто сходно члану 82 Царинског закона није ни могло бити враћено. Стога је усвојио тужбени захтев обавезујући солидарно тужене да тужиоцу плате износ од 3.200 евра који је он платио свом купцу ГГ на основу наведеног поравнања.

Оваква одлука се може прихватити као правилна и законита само у односу на туженог ББ. Његова одговорност за правне недостатке продатог возила произлази из одредаба 508-514 Закона о облигационим односима-ЗОО, којима је регулисана заштита од евикције. Према одредби члана 508 ЗОО, продавац одговара ако на продатој ствари постоји неко право трећег које искључује, умањује или ограничава купчево право, а о чијем постојању купац није обавештен, нити је пристао да узме ствар оптерећену тим правом. У конкретном случају, реч је о недостацима јавно-правне природе, јер из изреке кривичне пресуде за које чињенице је парнични суд сходно чл. 13 ЗПП везан, произлази да возило није ни могло бити враћено пошто је регистрација извршена на основу фалсификоване документације, сходно чл. 82 Царинског закона, како правилно закључује првостепени суд. Чланом 510 ЗОО прописане су санкције за правне недостатке, тако да се у случају одузимања ствари од купца, уговор раскида по самом закону, а тада се примењује одредба чл. 132 ЗОО, која прописује да ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично, има право да јој се врати оно што је дала, а узајамна враћања врше се по правилима за извршење двострано обавезних уговора. Следом наведене норме, тужени ББ, који је од тужиоца примио цену за предметно возило, дужан је да тужиоцу врати износ који је тужилац обавезан наведеним поравнањем да плати свом купцу, следом правила евикције да код вишеструке продаје, свако од учесника има право на заштиту од свог продавца. Због тога је правилно оценио првостепени суд да ово потраживање није застарело, тачније да није угашено,

јер се сходно чл. 515 ЗОО право купца гаси истеком годину дана од дана сазнања за постојање права трећег. Даном сазнања сматра се онај датум када је тужилац као продавац сасвим извесно сазнао за основ и обим своје одговорности и самим тим стекао право да тражи правну заштиту од свог продавца, а то је датум закључења поравнања 09.02.2017. године, од ког тренутка до подношења тужбе у овој парници 14.11.2017. године, није прошао рок прописан наведеном одредбом 515 ЗОО.

Због тога се жалбом туженог ББ неосновано побија правилан закључак првостепеног суда да потраживање тужиоца према њему није застарело. Неосновано се жалбом наводи и да овај тужени не може бити одговоран услед тога што је тужилац у поступку који је против њега водио ГГ, његов купац, платио застарели дуг. Прво, због тога што је како произлази из списка, та парница покренута 14.03.2008. године, а возило је одузето 19.07.2017. године, дакле у оквиру рока за заштиту права. Друго, зато што је чл. 511 ЗОО прописано да се купац који се не обавештавајући продавца, упустио у спор са трећим и спор изгубио, ипак може позвати на продавчеву одговорност за правне недостатке, изузев ако продавац докаже да је он располагао средствима да се одбије захтев трећег лица, а у конкретном случају је тужилац преко суда позвао туженог на учешће у спору, чему се он није одазвао, нити је у току овог поступка тврдио нити доказао да је располагао средствима за одбијање захтева трећег лица – купчевог купца. То што тужени ББ није био гоњен у кривичном поступку, није од утицаја, јер се његова одговорност заснива на евикцији, и обавези враћања онога што је примио продајући предмет са материјалним недостацима испуњења, како је претходно образложено.

Ни осталим некоментарисаним наводима жалбе туженог ББ не доводи се у сумњу правилност првостепене пресуде у односу на њега, те је иста применом чл. 390 ЗПП, потврђена као делом става првог изреке ове другостепене пресуде.

Међутим, жалбом тужене ВВ основано се указује да је првостепени суд погрешно применио материјално право обавезујући је да солидарно са туженим ББ тужиоцу врати предметни износ новца. Наиме, тужена ВВ није одговорна тужиоцу по правилима заштите од евикције, јер је то заштита која припада само уговорним странама, а тужена ВВ није у уговорном односу са тужиоцем. Она то није ни у своје име, ни као пуномоћник туженог ББ, нити као властодавац ББ, јер је он предузео продају возила по овлашћењу да возилом управља у земљи и иностранству, да га региструје и да пренесе власништво на себе или треће лице, а то су конкретно сва овлашћења садржана у праву својине – држање, коришћење и располагање возилом, по ком је тужиоцу продао предметно возило као власник и за које је исплатио купопродајну цену, што између њих и није било спорно. Супротно становишту првостепеног суда, не постоји ни вануговорна односно деликтна одговорност тужене за штету коју је тужилац претрпео због обавезе да свом купцу ГГ врати дато. Наиме, да би постојала одговорност тужене за накнаду штете тужиоцу, потребно је, поред осталих услова, да постоји адекватна узрочно-последична веза између њене радње и настале штете, а таква веза постоји само ако је узрок штете према редовном току ствари и према животном искуству подесан да изазове насталу последицу. У конкретној ситуацији, радња фалсификовања исправе на основу које је предметно возило регистровано, за коју је тужена кривично осуђена, није довољна за настанак штете. Ово због тога што је за тужиоца штета настала из уговорног односа са ГГ коме се поравнањем обавезао да врати дато услед одузимања предмета купопродаје, са једне

стране, те из уговорног односа са туженим ББ од кога је купио возило са правним недостацима, са друге стране. Стога, сама радња тужене није у адекватној узрочно-последичној вези са насталом штетом, па како тужена ВВ није тужиоцу одговорна ни из уговорног ни из вануговорног односа, како се њеном жалбом основано указује, она није пасивно легитимисана. Због тога је Апелациони суд у Београду применом члана 394 тачка 4 ЗПП, преиначио првостепену пресуду и у односу на тужену ВВ, одбио тужбени захтев као преосталим делом става првог изреке ове другостепене пресуде.

Тужилац несновано жалбом указује да је на рочишту 14.07.2022. године одређено тражио трошкове поступка, јер то не одговара стању у списима да је “тражио трошкове поступка које је имао пред овим судом”. То сходно чл. 163 став 1 и 2 ЗПП, према оцени и овог суда као другостепеног, није одређен захтев, јер не садржи одређену врсту и износ трошкова за које тражи накнаду. Међутим, из списка произлази да је на рочишту од 29.05.2020. године, тужилац доставио одређени трошковник, који се има узети у обзир и приликом другог пресуђења, јер је реч о одређеном благовременом захтеву у смислу чл. 163 ЗПП. Због тога је, пазећи на правилну примену материјалног права по службеној дужности, другостепени суд оценио да је основан захтев достављен на рочишту од 29.05.2020. године, те је крећући се у оквиру одређеног захтева за накнаду трошкова поступка у смислу чл. 3 став 1 ЗПП, обавезао туженог ББ, да тужиоцу, који је у потпуности успео у спору против њега, накнади трошкове за састав тужбе 6.000,00 динара, заступање преко пуномоћника адвоката на 5 одржаних рочишта по 7.500,00 динара, приступ на 2 неодржана рочишта по 4.500,00 динара, те судску таксу на тужбу и пресуду по 17.733,00 динара, одмерено по АТ и ТТ важећих у време истицања овог трошковника. Следом наведеног, апелациони суд је одлучио као у другом ставу изреке ове пресуде, применом чл. 401 тачка 3 ЗПП.

Преиначењем одлуке о главном захтеву у односу на тужену ВВ, стекли су се услови да овај суд одлучи о њеном захтеву за накнаду трошкова и првостепеног и другостепеног поступка, применом чл. 165 ЗПП. Како је ова тужена успела у парници, то је другостепени суд, сходно чл. 153 и 154 ЗПП обавезао тужиоца да јој накнади трошкове поступка, према одређеном делу трошковника изнетом на рочишту од 14.07.2022. године, и то: за састав одговора на тужбу износ од 9.000,00 динара, и за састав жалбе износ од 18.000,00 динара, те судску таксу за жалбу и одлуку по жалби по 17.733,00 динара, одмерених по АТ и ТТ важећих у време истицања овог трошковника. У преосталом делу, није усвојио захтев тужене за накнаду трошкова, јер исти није одређен врстом и бројем предузетих процесних радњи, тачније одржаних и неодржаних рочишта. Стога је одлучио као у трећем ставу изреке.

Како тужени ББ није успео у другостепеном поступку, то сходно чл. 153 ЗПП, нема право на накнаду трошкова, те је применом члана 165 ЗПП одлучено као у четвртом ставу изреке.

Председник већа-судија
Весна Филиповић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић